

Remissyttrande

Handläggare

Jonas Bjärnstedt
Havsplaneringsenheten
jonas.bjarnstedt@havochvatten.se

Datum 2023-08-29

Dnr 1833-2023

Regeringskansliet

Yttrande över betänkandet Värde av vinden – Kompensation, incitament och planering för fortsatt hållbar utbyggnad av vindkraften

Havs- och vattenmyndighetens inställning

Havs- och vattenmyndigheten (HaV) anser inte att de verktyg som presenteras inom ramen för utredningen kommer att öka incitamentet tillräckligt för att möjliggöra utbyggnad av kustnära havsbaserad vindkraft.

Generella synpunkter

I dagsläget ligger majoriteten av projekten för havsbaserad vind inom svensk ekonomisk zon och utanför kommunalt vatten. Havsbaserad vindkraft som är längre från land är dyrare och har fler risker, samt tar längre tid att realisera. Incitament för kommuner att tillåta havsbaserad vindkraft inom kommunalt vatten skulle i förlängningen kunna leda till att en mer kostnadseffektiv utbyggnad av havsbaserad vindkraft. Det skulle också potentiellt kunna skynda på utbyggnaden. Om fler områden görs tillgängliga kustnära så skulle också behovet av att nyttja grunda utsjöbankar minska. En sådan utveckling skulle gynna de höga naturvärden som ofta finns på dessa bankar.

I dagsläget har ett fåtal kommuner pekat ut platser för havsbaserad vindkraft inom kommunens vatten. Dessa områden befinner sig på de bästa platserna ur det lokala perspektivet. Syftet med de nationella havsplanerna är att bidra till en långsiktig hållbar utveckling. Havsplanerna förenar näringspolitiska mål, sociala mål och miljömål. Havsplanerna ska bidra till att

- God miljöstatus i havsmiljön nås och upprätthålls
- Havets resurser används hållbart så att havsanknutna näringar kan utvecklas
- Samexistens främjas mellan olika verksamheter och användningsområden

Den kommunala och statliga planeringen har ett överlapp där staten delar planeringsansvar med kommunerna. Det finns goda förutsättningar även i många andra kustkommuner, men det finns inte tillräckliga incitament för att från nationellt håll planera för havsbaserad vindkraft inom kommunalt vatten. För att kunna peka ut de bästa platserna inom ett nationellt perspektiv i havsplaneringen finns ett behov av incitament för att den kommunala nivån ska se nyttan av de potentiella områdena.

HaV instämmer med utredningens slutsats att tillräckliga incitament för havsbaserad vindkraft endast kan uppnås genom en intäkt till kommunen, och att denna intäkt endast kan åstadkommas genom statlig finansiering eller beskattning. HaV ser också ett behov av differentierade bedömningsgrunder för landbaserad och havsbaserad vindkraft, då topografin över vatten leder till en annan sorts visuell påverkan och upplevelse av horisonten. I nuvarande incitamentsmodell tas inte denna hänsyn vilket leder till att närboende inte kommer ha möjlighet till någon ersättning. Detta då havsbaserad vindkraft placeras längre från bostäder än landbaserad vindkraft.

Beslut om detta yttrande har fattats av ställföreträdande generaldirektören Eva-Britt Eklöf Petrusson efter föredragning av utredaren Jonas Bjärnstedt. I den slutliga handläggningen av ärendet har även avdelningschefen Mats Svensson, enhetschefen Per Olsson samt verksjuristen Fredrik T Lindgren medverkat.

Eva-Britt Eklöf Petrusson

Jonas Bjärnstedt

Bilagor:

Ange bilagor

Kopia till:

Ange kopia till